

## ČETRNAESTO RAMAZANSKO SIJELO

### STVARI KOJE KVARE POST

Sva hvala pripada samo Allahu, Onome koji poznaje i vidljivi i nevidljivi svijet, Onome koji poznaje ono što rob skriva i što na javu iznosi, pa čak i ono što misli. On jedini stvara sve svjetove i razvija njihove sposobnosti, uređuje njihova stanja od kretanja do smirenosti. Sve je u najljepšem skladu stvorio, sluh nam i vid podario. Svojim sveobuhvatnim znanjem izbrojao je lišće na stablima. Zemlju je postavio i prostranom učinio, nebesa sagradio i podigao i na njima u noćnim satima zvijezde razasuo. On spušta kišu koliko i treba, niti mnogo niti malo, pa njome spašava bilje od suše:

﴿ هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ ﴾

**"Ovo je Allahovo stvaranje, pa покаžite mi šta su stvorili drugi koji se mimo Njega obožavaju!"<sup>194</sup>**

Zahvaljujem Mu se na Njegovoj darežljivosti i Njegovom dobroćinstvu i svjedočim da nema drugog istinskog boga osim Allaha jedinog, On nema sudruga ni u obožavanju ni u vladanju. I svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik kojeg je On podržao Svojim dokazima, neka je Allahov salavat i selam na njega i na njegovog druga Ebu Bekra koji je uvijek bio uz njega, i na Omera koji je zabrinjavao Kisru i na njegovom dvoru, i na Osmana koji je noći provodio u učenju Kur'ana, i na Aliju koji je otvorio vrata Hajbera i zatresao njegove zidine, kao i na svu Vjerovjesnikovu porodicu, sve njegove ashabe i sve one koji se zalažu u pokornosti svome Gospodaru u svakom stanju.

Draga moja braćo, Svevišnji Allah je rekao:

﴿ فَالْقَنَ بَشَرُهُمْ وَإِتَعُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَبَيِّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ

مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ آتُوا الصِّيَامَ إِلَى الْبَيْتِ ۗ ﴾

**"Zato se sada sastajte sa njima u želji da dobijete ono što vam je Allah već odredio. Jedite i pijte sve dok ne budete mogli razli-**

<sup>194</sup> Prijevod značenja Lukman, 11.

**kovati bijelu nit od crne niti zore; od tada postite sve do noći."**<sup>195</sup>

Svevišnji Allah u ovom ajetu spominje osnovne stvari koje kvare post, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, dopunio je te stvari u sunnetu:

Tako postoji sedam stvari koje kvare post:

1) *Spolni odnos* koji se ubraja u najteži grijeh po pitanju posta. Dakle, ako bi postač imao odnos, njegov bi post bio pokvaren, bez obzira radilo se o obaveznom ili dobrovoljnom postu. Zatim, ako se radi o ramazanskom postu, uz napaštanje posta, obavezan je dati i veliki iskup, tj. ili osloboditi roba vjernika, a ako ga ne nađe, onda postiti uzastopno dva mjeseca, bez pravljjenja prekida osim iz šerijatski opravdanog razloga, poput bajramskih dana, ili dana tešrika (tri dana nakon Kurban-bajrama), ili zbog bolesti, ili putovanja na koje se ne polazi radi mršenja. Ako se napravi prekid bez opravdanog razloga, mora se ponovo otpočeti post ispočetka kako bi se ostvarila uzastopnost. Ako ne može postiti uzastopno dva mjeseca, onda će nahraniti šezdeset siromaha, tako što će udijeliti svakom siromahu 510 grama kvalitetne žitarice.

U Muslimovom Sahihu stoji da je jedan čovjek imao odnos sa svojom suprugom pa je upitao Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, o tome, a on ga je priupitao: "*Možeš li osloboditi roba?*" Čovjek je odgovorio: "Ne." "*Možeš li postiti dva mjeseca?*" (u drugim predanjima stoji dodatak "*uzastopno*"), upitao je Poslanik. Čovjek je odgovorio: "Ne." - "*Onda nahrani šezdeset siromaha*", rekao mu je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. U dva Sahiha bilježi se u podužem kontekstu.

2) *Svjesno izbacivanje sperme* usljed poljupca, dodirivanja, samozadovoljavanja i sl. Ovo su strasti kojih se čovjek mora kloniti tokom posta, kao što se navodi u hadisi-kudsijju: "*...ostavlja svoju hranu, piće i strasti radi Mene.*"

Što se tiče samog poljupca, dodira i sl., nakon kojeg ne dolazi do izlučivanja sperme, te stvari ne kvare post, jer se u dva Sahiha bilježi da je Aiša rekla: "Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kao postač ljubio je (svoje supruge) i doticao ih (zabavljao sa nekom od svojih

<sup>195</sup> Prijevod značenja El-Bekare, 187.

žena). Međutim, on je svojim strastima vladao više od vas."

U Muslimovom Sahihu spominje se da je Omer b. Ebi Seleme upitao Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: "Smije li postač poljubiti?" Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "*Upitaj ovu!*", tj. Ummu Seleme, pa ga je obavijestila da je to Allahov Poslanik činio. Omer je rekao: "Allahov Poslaniče! Allah ti je oprostio prethodne i buduće grijehе." Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "*Tako mi Allaha, uistinu, ja sam od svih vas najbogobojasniji i najviše strahujem od Njega, najviše Mu iskazujem strahopoštovanje!*"

Međutim, ako se postač boji da nakon poljupca, igranja, može doći do izbacivanja sperme, da neće moći sputati svoje strasti, tada mu taj poljubac i slično postaju zabranjeni. Ova Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, naredba slična je naredbi u pogledu ispiranja usta i nosa prilikom abdesta, tj. naredio je da se dobro isperu usta i nos izuzev u toku posta, iz straha da nešto vode ne dospije u grlo. Što se tiče izlučivanja sperme u snu ili usljed razmišljanja o spolnom odnosu, takvi postupci ne kvare post, jer poluciranje u snu nije svjesno i namjerno, a što se tiče razmišljanja, to je čovjeku oprošteno, zbog Vjerovjesnikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: "*Uistinu je Allah mome ummetu prešao preko onoga o čemu mu duša govori, na šta ga podstiče, tj. razmišlja – ukoliko to ne uradi ili progovori.*"<sup>196</sup>

3) *Jelo i piće*, tj. unošenje hrane u želudac putem usta ili nosa, bez obzira o kojoj hrani i kojem piću se radilo, zbog Allahovih, subhanehu ve te'ala, riječi:

﴿ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّىٰ يَبَيِّنَ لَكُمُ الْعَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْعَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصِّيَامَ إِلَى الْإِيلِ ۗ ﴾

"**Jedite i pijte sve dok ne budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore; od tada postite sve do noći**"<sup>197</sup>,

kao i zbog hadisa Lekite b. Sabira, radijallahu anhu, u kojem Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "...i dobro isperi nos, osim ako budeš postač!"<sup>198</sup>

Što se tiče mirisanja parfema i slično, to ne kvari post jer miris nije

<sup>196</sup> Muttefekun alejhi.

<sup>197</sup> Prijevod značenja El-Bekare, 187.

<sup>198</sup> Ebu Davud i Nesai, a vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn Huzejme.

hrana koja ulazi u želudac.

4) *Stvari koje su u značenju jela i pića.* Postoje dvije vrste takvih stvari.

*Prva:* transfuzija, tj. postač prima krv, naprimjer u slučaju da dobije krvarenje, postaču je neophodno dati krv, ali time se prekida njegov post jer se krvlju hrani organizam.<sup>199</sup>

*Druga:* hranjive injekcije koje su dovoljna zamjena za hranu i piće. Ako postač koristi ovakve injekcije, time prekida post pa makar one u suštini i ne bile hrana i piće, jer ipak su u značenju hrane i pića, tako da se tretiraju u okviru propisa o hrani i piću tokom posta.

Što se tiče injekcija koje nisu hranjive, svejedno u koji dio tijela se one primale, pa čak i u venu – dozvoljeno ih je primati čak ukoliko bi osjetio gorčinu, dakle okus injekcije u svome grlu, jer takve injekcije ne smatraju se ni hranom ni pićem, niti su u značenju hrane i pića, tako da se ne tretiraju u okviru propisa o hrani i piću tokom posta.

Gorki okus u grlu, ili bilo koji drugi, koji je moguće osjetiti na sve načine izuzev konzumiranjem hrane i pića, nema nikakvog značaja. Zbog toga naši islamski pravnici kažu: "Ukoliko bi svojim stopalom stao na gorku divlju tikvicu, pa njenu gorčinu osjetio u svome grlu, time ne bi pokvario post." Šejhul-islam Ibn Tejmije, rahmetullahi alejhi, u svojoj poslanici "Suština posta" rekao je: "Ne postoje dokazi koji ukazuju da su Allah i Njegov Poslanik učinili zabranjenim tokom posta sve ono što dospije u mozak, tijelo ili želudac, i ono što ima slična značenja koja spominju pripadnici ovog mišljenja. Dakle, ako ne postoje dokazi za spomenuto, tada su riječi: 'Uistinu su Allah i Njegov Poslanik učinili ovu stvar zabranjenom tokom posta', riječi izrečene bez znanja."

5) *Vađenje krvi putem hidžame,* zbog Vjerovjesnikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: "*Prekinuo je post i onaj koji čini hidžamu i onaj kome se čini hidžama.*"<sup>200</sup> Buharija, rahmetullahi alejhi, rekao je: "Po

<sup>199</sup> Šejh Ibn Usejmin, rahmetullahi alejhi, rekao je: "Ovo je mišljenje koje sam ranije zastupao, a zatim sam uvidio da davanje krvi ne kvari post jer to nije niti jelo niti piće, niti je slično njima. Tako da je osnova ispravnost posta sve dok se jasno ne utvrdi njegova neispravnost, shodno fikskom pravilu *Sumnja ne potiskuje ubjeđenje.*"

<sup>200</sup> Ahmed, Ebu Davud u hadisu Šeddada b. Evsa, radijallahu anhu.

pitanju ovoga nema vjerodostojnijeg hadisa. Ovo je mezheb imama Ahmeda i većine učenjaka hadisa." Ovdje se pod hidžamom podrazumijeva veliko vađenje krvi koje će oslabiti tijelo, pa se stoga postaću koji posti obavezni post zabranjuje da dobrovoljno daje ogromnu količinu krvi koja će oslabiti njegovo tijelo, izuzev ako bude postojala velika potreba za tim, naravno opet pod uvjetom da to neće naštetiti njegovom zdravlju. Dakle, uzimanje velike količine krvi iz organizma kvari post i dužan je napostiti taj dan. Što se tiče izlaska krvi usljed vađenja zuba, otvaranja i previjanja rane, vađenja krvi zbog nalaza i slično, to ne kvari post, jer to nije hidžama niti je slično njoj i ne slabi tijelo kao što ga slabi hidžama.

6) *Namjerno povraćanje* – izbacivanje sadržaja želuca kroz usta, zbog Vjerovjesnikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: "*Koga savlada povraćanje, neće napostiti taj dan, međutim, onaj koji namjerno povraća, on neka naposti.*"<sup>201</sup> Pod namjernim povraćanjem podrazumijeva se namjerno pritiskanje stomaka, ili stavljanje prsta u grlo, ili mirisanja određenog mirisa, ili gledanje u ružan prizor, s ciljem izazivanja povraćanja. Sve navedeno kvari post. Ako, pak, bez ikakvog razloga dođe do povraćanja, to neće pokvariti post i u trenutku povraćanja ne mora se nastojati spriječiti povraćanje, jer to može naštetiti zdravlju. Dakle, isto kao što neće namjerno pokušavati da povraća, isto tako neće nastojati zaustaviti već otpočeto povraćanje.

7) *Pojava krvi hajza i nifasa*, zbog Vjerovjesnikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: "*Zar nije tako da žena kada dobije hajz ne klanja i ne posti?!*" Kada žena primijeti krv hajza ili nifasa, njen post postaje pokvaren, svejedno pojavila se krv na početku ili na kraju dana, pa čak i nekoliko trenutaka pred sami zalazak sunca. Ako žena osjeti pokretanje krvi, ali se krv ne pojavi do poslije zalaska sunca, tada je njen post ispravan.

Postaću je zabranjeno da tokom obaveznog posta – posta u ramazanu ili zavjetnog posta – koristi neku od spomenutih stvari koje kvare post, osim ako ima opravdan razlog za to, poput putovanja, bolesti i slično, jer kada šerijatski obveznik počne izvršavati neku obavezu, mora je izvršiti do kraja, izuzev ako ima opravdan razlog za

<sup>201</sup> Peterica osim Nesajje, i Hakim ga ocjenjuje sahihom.

neizvršenje. Ako postač bez opravdanog razloga uradi neku od spomenutih stvari koje kvare post, obavezan je u toku preostalog dana nastaviti postiti, ali će poslije također napostiti taj dan. Međutim, ako post prekine s opravdanim razlogom, tada je obavezan napostiti prekinuti dan posta, ali nije obavezan preostali dio dana ustegnuti se od jela i pića. Ako je u pitanju dobrovoljni post, postaču je dozvoljeno i bez opravdanog razloga učiniti neku od spomenutih stvari koje kvare post, ali mu je ustrajati i ispostiti do kraja.

Draga moja braćo, ustrajavajte u pokornosti Allahu, klonite se grijeha i zabranjenih djela. Iskažite svoju poniznost pred Stvoriteljem nebesa i Zemlje, činite djela kojima ćete zadobiti Allahovu dobrotu i naklonost, uistinu, On obilno nagrađuje. Znajte da vam od dunjaluka ne pripada ništa osim ono što potrošite i uložite u pokornosti svome Gospodaru. Zato nastojte da ugrabite tu nagradu, prije negoli prođe vrijeme rada i nagrade i dođe vrijeme kajanja, propasti i kazne.

Gospodaru naš, pomози nam da pravilno iskoristimo svoje vrijeme, pomози nam da ga popunimo dobrim djelima! Molimo Te, Gospodaru naš, za Tvoju blagodat i dobrotu, i molimo Te za oprost i brisanje grijeha! Gospodaru naš, olakšaj nam i otkloni tegobe od nas! Gospodaru naš, oprost nam na ahiretu i dunjaluku! Podari nam šefat, dozvoli da se Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, zauzima za nas, podari nam da pridemo njegovom Havdu-izvoru napijemo s njega nakon čega nikada više nećemo ožednjati, o Gospodaru svih svjetova!

Allahu naš, neka je Tvoj salavat, selam i bereket na Tvoga roba i Tvoga vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu i sve ashabe.